

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

Megyei érdekű társadalmi és közgazdasági hetiközlöny

A Bácsbodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal

KULA, TELEFON 14

Hirdetések árszabás szerint
Nyílt-tér soronként 30 fillér

KISS GYULA

B.-B. vm. közs. jegyzők egyes.
elnöke

BERCSÉNYI JÓZSEF

B.-B. vm. közs. jegyzők egyes.
főjegyzője

SZERKESZTŐSÉG

Főszerkesztő

BERKOVITS REZSŐ

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK

Előfizetési díj negyedévre 2 K
félévre 4 K, egész évre 8 K

Egyes szám ára 20 fillér

Megjelen vasárnap

XVII. évfolyam

KULA, 1913 február 9.

6. szám

Kamjonkai legifjabb Szemző István

Bácsbodrog vármegye és Zombor sz. kir. város főispánjának beiktatási ünnepélye
Zomborban, 1913. február 6-án.

Nagy napja volt ma Bácsbodrog vármegyének és Zombor szab. kir. városnak. Öfelsége legmagasabb kinevezése folytán legifjabb *Szemző István* kerényi nagybirtokos elfoglalta e nagy vármegye és Zombor sz. kir. város díszes főispáni állását és díszközgyűlés keretében letette a hivatali esküt.

A főispáni méltóságot az új főispán nem kereste. De a kormány keresve sem találhatott volna Bácsmege élére az eredményes működhetés nagyobb kilátásával bíró férfit, mint a fiatal, tetterős, kiváló, nemes tulajdonságokkal és tehetséggel megáldott, Bácsmege régi kiváló családjából származó és nagy összeköttetésű legifjabb *Szemző Istvánt!*

Már is igazolta az új főispán a beléje helyezett bizalmat nagyszabású *székfoglaló* beszédével, melyben nemcsak a kormány őszinte hívének, hanem a szeretet, a felvilágosítás és békéltetés hívének vallja magát. Óvakodni fogok — ugymond a főispán — a politikának a közigazgatásba való bevitelétől; örködni fogok a közigazgatás tisztaságán és pártatlan, igazságos szellemet fogok a tisztikartól követelni. Apolni fogom a különböző ajkuak és különböző felekezetűek között való jó egyetértést; hiszen mindnyájan egy hazának édes gyermekei vagyunk s az, hogy ki minő nyelven s minő szertartások mellett imádjá az Istent, különbséget közöttünk nem tehet.

Törekvésem lesz, hogy a vármegye lakossága bennem és általam ne az államhatalom súlyát, hanem szeretetének melegét érezze.

Tevékeny részt kérek minden kulturális, gazdasági s jótékonyági mozgalomból. Iskoláink fejlesztésére kiváló gondot óhajtok fordítani, a közlekedési hálózat kiépítését, megyei kórház felállítását, egy tüdőbeteg gondozó intézet létesítését töreksem keresztülvinni. A községi alkalmazottak igényeinek lehető kielégítésével és a szegény-ügy rendezésének kérdésével is foglalkozni óhajtok.

Törekvéseimben számítok a törvh. bizottság és a tisztikar támogatására. A tisztviselők boldogulását minden eszközzel elősegítem és igyekezem, hogy az új áll. nyugdíjtörvény minden kedvezménye a városi tisztviselőkre is kiterjesszessék. Működéseimnek zászlajára e hármas jelszót tűzöm ki: Isten! Király! Haza!

Ezekután rátérünk az ünnepély részletes leírására:

Aranyos, tavaszias napsugár ömlött szét az új főispánt váró, ünnepi zászló-díszben álló, diadalkapus zombori utcákon, amidőn a főispánt az Óbecséről Zomborba menő reggeli vonat, amely a tisztelgők százait hozta a vasutvonal menti községekből — új állomáshelyére vitte. Kerényen

— eddigi lakóhelyén — szállt vonatra Öméltósága személyes kíséretével, ahova a község lakosságának nagy része kikísérte. Fiatal fehérruhás leányok sorfala között elhaladva és a vonaton érkező vendégeket röviden üdvözölve, kíséretével beszállt a vonatba, mely 8 órakor érkezett be a zombori pályaudvarba. A zászlókkal feldíszített elsőosztályú váróterem előtt, Zombor város polgármestere, annak főkapitánya, a vármegye részéről pedig dr. Szabovljevits Dusán vármegyei főjegyző és Kleiner Lajos árvaszéki elnökhelyettes fogadták. A feldíszített elsőosztályú váróteremben Hauke Imre polgármester üdvözölte az új főispánt, ki röviden, de annál szívélyesebb és melegebb hangon válaszolt a polgármesternek.

Ezen rövid üdvözlés után az ünnepi menet megindult a feldíszített városba. Díszbe öltözött lovasrendőrök nyitották meg a menetet; utánuk a zenekar, tűzoltóság következtek, majd a városi rendőrfőkapitány fogata után, felvirágozott négyesfogaton az új főispán a város polgármesterével, azután dr. Szabovljevits Dusán vm. főjegyző és Kleiner Lajos árvaszéki elnökhelyettes négyesfogata következett, ezt pedig a fényes magánfogatoknak, majd a Kerényről bejött polgároknak beláthatatlan kocsisora zárta be.

A menet a Rákóczi-uton, Petőfi-utcán, Szt-György téren és a Kossuth Lajos-utcán át, amelyek zászlódszít öltöttek, a vármegye székháza elé vonult, hol a zombori önk. tűzoltótestület tagjai sorfaltal állottak.

Amikor a menet odaérkezett, az új főispánt Scultéty Ferenc a vármegye alispánja üdvözölte.

Ezen üdvözlés után az új főispán kíséretével, a vendégekkel, az idegen törvényhatóságok kiküldöttjeivel, a vármegyei törvényhatósági bizottság tagjaival, s a vármegyei tisztikarral, reggel 9 órakor a vármegye székházából elindult a róm. kath. plebánia-templomba, ünnepélyes istentiszteletre és ezen menethez a városháza udvarán a városi tisztikar és a városi törvényhatósági bizottsági tagok is csatlakoztak.

A r. k. istentisztelet befejeztével a főispán, teljes kíséretével, a Báró Vojnits-utcán át gyalog a g. kel. szerb nagytemplomba vonult s innét az áldásvétel után a vármegye székházába tért vissza.

A vármegyei törv. hatósági bizottság beiktató közgyűlését Scultéty Ferenc alispán d.e. 10 órakor megnyitotta és felhívta a törv. hatósági bizottságot, hogy egy küldöttséget küldjön ki, amely a főispánt székfoglalójához meghívja. Ez a bizottság a megbízásnak nyomban eleget is tett és annak kíséretében az új főispán a zsufolásig megtelt terembe szünni nem akaró éljen és taps között vonult be.

Megérkeztek Scultéty Ferenc alispán a törv. hatósági bizottság nevében nagyha-

tású beszédben üdvözölte az új főispánt és felhívta, hogy a törvényes esküt tegye le.

Dr. Szabovljevits Dusán vm. főjegyző olvasta fel az eskü mintát, amelyet az új főispán csengő hangon ismételt. Az eskü elhangzása után, harsogó éljen között, elfoglalta Bácsmege főispánja az elnöki széket és elmondotta székfoglaló beszédét, mely ugy tartalmánál, mint szép előadásánál fogva, a legnagyobb hatást keltette, nagy és sűrű éljenzésre ragadva a díszközgyűlést.

A főispán székfoglaló beszédének elhangzása után Evetovits János orsz. képviselő emelkedett szólásra. Nagyhatású beszédében a főispáni állás eredetét visszavezette a várispánok korára és befejeztül a vármegye közönségének nevében üdvözölte Öméltóságát. Majd dr. Szabovljevits Dusán a vármegyei tisztikar nevében üdvözölte és szép hasonlatokkal telt beszéd keretében a tisztikar ragaszkodásáról, munkakészségéről biztosítja Öméltóságát, de viszont az új főispán bizalmát és szeretetét kérte.

Ezután Lovászy Márton orsz. képviselő szólalt fel és beszédében röviden jellemezte a mai nehéz politikai viszonyokat, hangsúlyozván, hogy bár politikai felfogása nem egyezik az új főispán politikai elveivel, azonban ezzel a kérdéssel, miután ünneprontó nem akar lenni, nem foglalkozik és csak arra kérte az új főispánt, hogy a székfoglalójában kifejtett elvekhez és letett esküjéhez hű maradjon.

Utána Zákó Milán orsz. képviselő azt az indítványt terjesztette a közgyűlés elé, hogy az elhangzott beszédeket jegyzőkönyvben örökítse meg a közgyűlés, a melyet az egyhangulag el is fogadott. — A közgyűlésnek egyéb tárgya nem volt és az elnöklő főispán azt lelkes éljenzések közt berekesztette.

A közgyűlésnek berekesztése után Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottságának beiktató közgyűlése következett a városháza dísztermében, amely déli 12 óráig tartott. Ezután a főispán ismét a vármegye székházába hajtatott és megkezdődött a tisztelgők fogadása. Összesen 91 hatóság, hivatal, testület, egyesület — ezek közt a megyei jegyzőegyesület teljes számmal Kiss Gyula vezetése mellett — és több küldöttség tisztelgett az új főispánál.

Társas diszebed következett ezután a Vadászúrt és Elefánt szállók éttermében, amelyen körülbelül 700 személy vett részt. A főasztalon a főispán balján báró Vojnits István v.b.t.t., jobbán Schmausz Endre nyug. főispán foglaltak helyet; a többi előkelőség megállapított sorrendben. — A Vadászúrt szálloda étrendje a következő volt: ragout-leves, tok tartármártással, angol bélszín kóritve, malac-, pulyka- és rán-

tott csirke, francia befőtt és vegyes saláta, parfait és torta, giardinetto és kávé.

A diszebédén a következő felköszöntők hangzottak el: Öfelségére a főispán; a főispánra a vármegye nevében Schmausz Endre, a város nevében dr. Falcione Arpád mondtak nagyszerű tartalmas beszédek. Ezek után a főispán hosszabb szép beszédben válaszolt és a megyére, annak közönségére, valamint Zombor városára oly gyönyörű nyelvezettel, remek tartalommal és igazi szónoki hévvel előadott felköszöntőt mondott, hogy a diszes hallgatóság előtt, az új főispán, mint kiváló szónok bontakozott ki! Szünni nem akaró taps követte e hatalmas beszédet. Majd a kormányra Arany Gusztáv pacséri ref. lelkes a F. J. r. l.; az orsz. képviselőkre dr. Ceisel Lajos József; a papságra dr. Pasztrovits Iván és végül az idegen törvényhatóságokra és vendégekre dr. Balaton Gyula óbecsei főszolgabíró mondtak lelkes felköszöntőket.

A délutáni vonatokkal hagyták el a megyebizottsági tagok és a vendégek a gyönyörű ünnepély színhelyét, a feldíszített, fellobogózt és tavaszi napsugártól be-aranyozott megyei székhelyet, azzal a jóleső tudattal, hogy a megye élén álló új főispán, nehéz feladatának meg tud és meg is akar felelni. Aki nemcsak a kormány képviselője, de mint a megye talajából sarjadzott férfiú, szívének teljes melegével fel fogja karolni a megye fontos érdekeit!

Hirek a megyéből

Ily. Vojnits István nyug. főispán búcsuztatása a vármegyén. Vojnits Istvánt, a nyugalomba vonult főispánt, február 5-én d. u. tartott diszközgyűlésen búcsuztatta el Bácsbodrog vármegye törvényhatósági bizottsága. A diszközgyűlésen igen sokan vettek részt a vármegye minden részéből, akiket részint személyes barátság, részint politikai szolidaritás fűzött a távozó főispánhoz. A közgyűlésen megjelent Bácsmegeye valamennyi jegyzője és közel ötszáz bizottsági tag. A diszközgyűlésen Scultéty Ferenc alispán elnököl, aki felolvastatta a felmentésről szóló leiratot és Vojnits Istvannak búcsuzó levelét, amelyben a volt főispán igen megleghangon vett búcsút a vármegyétől; ami természetes is, mivel Vojnits Istvánt három évtizedes közeleti szereplése emléke csatolja Bácsbodrog vármegyéhez. A búcsuzó levelét felolvasása után Zsibory József orsz. képviselő a vármegye közönsége részéről mondott elismerő beszédet a volt főispánról, majd határozati javaslatot terjesztett elő, mely nagy szimpátiával emlékezik meg a volt főispán személyéről, hivatalos működését és társadalmi tevékenységét a legmelegebb dicsőréssel méltatja s egy szerszind kimondja, hogy a volt főispán arcképét a vármegye díszterme számára megfestetik. Ezután a tisztikar részéről dr. Deák Béla várm. főügyész mondott nagyhatalmú, szép búcsubeszédet. A közgyűlés a határozati javaslatot egyhangulag elfogadta.

Zombor.

Gyászbeszéd. Szilágyi Mór zombori ügyvéd és családját súlyos csapás érte. Legidősebb fiuk Armand Meránból Budapestre való hazatartásában a vasúti fülkében elhunyt. A mélyen süjtött család a következő gyászjelentést adta ki:

Mély fájdalommal jelentjük, hogy felejthetetlen kedves fiunk, testvérünk, sógorom és nagybátyánk Szilágyi Armand február 1-én hosszas szenvedés után, életének 44. évében elhunyt. Hült tetemeit február 4-én d. u. 3 órakor a rákoskeresztúri (sz. temető) halottas házából kísérjük örök nyugalomra. Budapest 1913 febr. 2. Áldás emlékeire! Szilágyi Mór és neje szül. Stern Mina szülei, Dr. Szilágyi Vilmos István, Dr. Szilágyi Károly, Dr. Szilágyi Lajos, testvérei, Szilágyi László, Szilágyi Margit, unokabácsa és unokahuga, Dr. Szilágyi Vilmos Istvánne szül. Lax Valéria, sógorneje.

Lyceumi előadás. Mult vasárnap dr. Müller János nagyszámú közönség jelenlétében előadást tartott, melyben a szavalók szempontjából bírálta a különböző nemzetek világhírű költőit. Egyes híres költeményeket el is szavalt. A közönség zajosán megtápsolta az előadót.

Lyceumi előadás. Vasárnap, e hó 9-én Beregi Oszkár, a Nemzeti Színház kitűnő művésze a szabad lyceum meghívására érdekes előadást fog tartani.

A zombori toronyórák. A toronyórákra majdnem mindenütt akad panasz, de oly különös órák, mint Zomborban vannak, ritkán akadhatnak a Bácskában. Ezekről így ír a „B. F.”: A zombori toronyórák hosszabb idő óta bosszantják a közönséget a rendtelenségükkel. Hol az egyik, hol a másik bomlik meg, s megcsinálja azt a rossz trefát, hogy nem annyit üt, mint amennyit mutat és akár az ütést hallgatjuk, akár a mutatóját nézzük, semmiképpen sem tudjuk meg, hogy hányadán vagyunk, mert mutató és ütőszereket egyaránt helytelenül jelzi az időt. Abban pedig rendszerint valamennyien egyetértenek, hogy együtt nem jarnak, s mindegyik más időt hirdeti; úgy, hogy a közönség nem tud kiokosodni a zürzavarból és nem tudja, hogy melyiknek

higgyen. Ha már nem tudják rendben tartani a szerkezeteket, akkor a tisztelt tanács legalább tegye meg azt a szívességet, hogy állíttassa meg az összes toronyórákat. Akkor legalább nem hoznak zavarba, sem nem vezetnek félre senkit. Most is például a szerb kistemplomi toronyóra pont félórával üt többet, mint amennyit mutat és amennyit ütnie kellene. Szépen járnak azok, akik a kistemplomi óra ütése után igazodnak.

Szabadka.

Munkásházak. Szabadka város törvényhatósága elhatározta, hogy 35 munkásházat épít Szabadka határában, a vasút mellett, melyeket azután olesó részletfizetésre munkásoknak ad el. A munkásházak teljesen elkészültek és a napokban vette át azokat a városi tanács. A vevők a házak árát 25 év alatt 4 és félszázalékos kamattal mellett fizetik vissza.

Egy műépítész sikere. A Somogymegyei Takarékpénztár Rt. 400000 K-ás szék- s bérpalota építésére tervpályázatot hirdetett. A pályázaton 42 építész vett részt, akik közül az első díjat, 2000 Kt, Váczy István szabadkai műépítész nyerte meg.

A katonazenekar pénze. Jankó János, a 86. gyalogezred katonazenekarának kürtöse szombaton d. u. felvette a zenekar tagjainak járó 240 K fizetést és a pénzzel megszökött. A szökést bejelentették a rendőrségnek, amely vasárnap d. e. ráakadt a külvárosban lakó kedvesénél. Abban a pillanatban, amikor a rendőrök a leány lakásába léptek a szobából revolverdörrenés hallatszott. A belepők már átléptek mellet találták a földön a katonát, aki eszméletlenül volt. Elmondotta, hogy nem akarta elszikkasztani bajtársai pénzét, csak revolvert akart belőle vásárolni, hogy megölhesse magát, mert életunt volt. A pénzt 20 K híjján csakugyan meg is találták nála. Beszállították súlyos sebével a kórházba.

Áttérés. Dr. Lévai Ödön, a szabadkai gyermekmenhely volt igazgató-főorvosa és három gyermeke a kath. vallásra tértek. A keresztes szertartást dr. Csernoch János hercegprímás vezette fényes segédlettel. A megkeresztelték magukhoz vették az oltári szentséget és a bérmálás szentségét is felvették. A keresztszülők Birkás Gyula és Birkás Gyuláné voltak.

Ujvidék.

Az Ujvidéki Magyar Kaszinó febr. 1-én a Kovács-viadóban estélyt rendezett, amely minden tekintetben fényesen sikerült. Az estélyen jelen volt városunk előkelő társadalmi teljes számban, ott volt Matkovits Béla főispán, dr. Demetrovics Vladimir kir. tanácsos, polgármester, Profuma Béla alpolgármester, Payerle Nándor rendőrtörzskapitány, Grossinger János stb. A jelenlévő fiatalok Térszichorenak is meghozta a kellő áldozatot és a mulatságnak csak a reggel bekövetkező véget véget. A lelkes rendezőség fáradságtalan tevékenységét szintén elismerés illeti.

Az Ujvidéki Polgári Magyar Daloskör február 9-én a Dungserszky színházban előadja a „Titok” című népszimfóniát.

123. évi közgyűlés. A polgári céllövész egyesület m. vasárnap, február 2-án a lövöldé nagytermében tartotta 123. évi rendes közgyűlést.

Jelentés a tüdőbeteg gondozó intézetéből. 1913. évi január hó folyamán jelentkezett összesen 19 beteg. Első jelentkező volt 7, ismételt jelentkezett 5, családtag vizsgálatott 8, a kik mind egészségesnek találtak. Az új betegek közül tbc. 4 esetben lett megállapítva, 3 nem volt tbc. Köpetvizsgálatot végeztünk 2-szer. Segélyezésül januárban kiosztottunk 91 liter tejet, 22 kg. kenyeret, 10 drb. Maggi-féle leveskockát, 1 öl tüzfát és fűtőanyag meg lakbérsegélyül 9 K-t. Dr. Wagner Károly ügyvezető főorvos.

Baja. F. hó 3-án éjjel a baja-bátaszéki hidat őrző katonai őrségre kétszer rálőtt egy csavargó. Az egyik lövés az őr sapkáját átlukasztotta. A katonák üldözőbe vették a merénylőt, akit a városban el is fogtak. Neve Pasternak József közművesegéd. Tettének okát nem akarja elárulni.

A bajai polgári olvasóegylet legutóbbi közgyűlésén a tisztikar a következőképp alakult meg: Elnök Lehner Antal, alelnök Kovács Andor, ügyész dr. Fehérváry Dezső, főkönyvtárnok Lakner István, könyvtárnok Novoth István, pénztárnok Wagenblat Ferenc, jegyző Olácsy György, gazda Wunderlics József.

Bácsalmás országos vásárja február 10-én hetfőn lesz, melyre szabályszerű jarlattal mindenféle jószág felhajtható.

Vadászat. Gróf Teleky József, birtokán, január 28-án kőrvadászatot rendezett, melynek eredménye 135 nyul volt. Este ebédet adott gróf Teleky.

Kisszállás. Weiszmar Mihály a kisszállási uradalom jóság-felügyelőjének 25 éves főtiszti jubileumát ünnepelték febr. 2-án, Boncompagni hercegasszony és San Martino gróf birtokán. A vármegyei előkelőségek és az uradalom tisztikara üdvözölték a kiváló férfiút, kit San Martino gróf aranyéremmel, a tisztikar pedig szép emlékszóborral lepett meg.

Ada. A legutóbbi közgyűlésen tárgyalták a közönségi előjárásnak a közönségi segéd és kezelő

személyzet fizetésének rendezésére vonatkozó indítványát, de 25 szóval 16 ellenében Király Lajos közs. jegyző indítványát leszavazták, ellenben a városgazda fizetését évi 40 K-val (?) Török András adópenztárnok fizetését 200 K-val fel-emelték. — Dr. Fenyves Ferenc ajánlata polgári iskola felállítására, elvileg elfogadtatott. Kérdést intéznek ajánlkozóhoz, hogy mennyi beiratási-, tan- és vizsga-díjat óhajt szedni s azután fog a képviselőtestület határozni ez ügyben.

Felebbezés. Király Lajos és Aradszky Ulászló adai községi jegyzőknek megszavazott 1200—1200 K fizetésemelés iránti közgyűlési véghatározatot Antal Lajos és 7 társa megfelebbezte.

Iparostanonciskola Moholon. A kir. tanfelügyelőség az 1912. dec. 15-én tartott tanítóválasztó gyűlés jegyzőkönyvét kivételesen tudomásul vette s így a másfél év óta húzódo tanonciskolai ügy megoldás felé közeledik. A beiratások már megkezdődtek. Iskolai igazgató Göblös Ignác közs. tanító; tanítók: Patyi János, Tokody György és Morotvánszky Milorád közs. tanítók.

A moholi ipartestület február 2-án tartotta rendes évi közgyűlést, melyen a tisztviselők, a pénztárnok kivételével, újra megválasztottak. Elnök Popovits Koszta, alelnök Mészáros Ferenc, jegyző Csernai György, pénztárnok Bizinger József.

Péterréve község előjárósága pályázatot hirdet az építendő városháza terveinek elkészítésére. A pályatervek 1—200 méterben készíten-dők és május 1-ig küldendők a községi előjárósághoz.

Zsalya. A megvádolt rendőrvetető. A szerb karácsony első napján az itteni rendőrség az ilyenkor szokásos lövöldözések ellen erélyesen fellépett. Popov Obrád és Ráda, a rendőrvetető és az egyik rendőrt megámtadták, midőn azok lövöldöző gyermekekkel szemben felléptek. A csendőrségnek kellett közbelépni és a csendőrvetető a támadókat a község házára kísérte és ott felvették a tényállást. Miután a revolvereket, töltényeket, fúskaport a szalmakazalba eldugva megtalálták, a lövöldözőket még hatósági közeg elleni kihágás címén is feljelentették. De a vádlottak ügyvédjük útján a köteleességét teljesítő rendőrvetető ellen feljelentést tettek, ki ellen a vizsgálatot megindították.

A temerini kaszinó február 2-án Matkovits Béla főispán elnöklésével közgyűlést tartott, melyen a tisztújítást ejtették meg.

A magyar vörös kereszt titeli fiókja kamjonkai Szemző Jánosné úrnő elnökő vezetés alatt működő előadással egybekötött táncmulatságot rendezett, amely sikereiben felül-mulja az eddig hosszú éveken rendezett hasonló mulatságokat. Az estélyen 220—240 személy vett részt. Belépti jegyek és felülfizetések címén 726 K folyt be. A működő pompásan játszottak. A műsor minden pontja zajos tetszést keltett a nagyszámú és előkelő közönségnél. Az estély fényes sikere első sorban Szemző Jánosné úrnőnek köszönhető, aki bámulatos ügyszeretettel karolta föl a jótékony ügyet.

Gádor. Gyenes Antal községi orvos febr. 1-én elhunyt 71 éves korában. Temetése febr. 3-án nagy részvét mellett ment végbe. A község előjárósága a következő gyászjelentést adta ki:

Gádor község előjárósága mely részvétellel jeleníti hogy Gyenes Antal községi főorvos február 1-én életének 71. orvosi szolgálatának 37. évében elhunyt. Földi maradványai február 3-án d. e. 10 órakor fognak a gádori r.k. temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Emléket kegyelűvel fogjuk őrizni!

Halálos baleset. Hsöld Vendel, gádori földműves kocsijával Zomborban a leeresztett vasúti sorompó előtt állt; lovai a közeledő vonattól ijedezni kezdtek, leszállt kocsijáról és lovai elé állt. Amidőn a vonat az átjárón keresztül rohogott, a két lo hirtelen felágaskodott és az előtte álló Hsöldöt fellökte, a lovak alá került, a nehéz kocsis is keresztül ment rajta s azonnal eszméletét veszítette. Összevázva, összetörve, félig holtan szabadították ki a szerencsétlen földműves a veszedelmes helyzetéből, ki koponyatörés következtében meghalt.

Bácskertes. Ladányi József bácskertes lakos, 30 éves fiatal ember a korcsmában egy liter pálinkát fogadásból két hajtókára megivott. Már hazamenni sem tudott a saját lábán s 2 óra múlva halva esett össze. Csodálatos, hogy a korcsmáros ilyen fogadást megenged!

Apatin. Január 21-én alakult meg a vörös keresztgyuleti fiókja, mely körül dr. Dömötör Aladár kir. járásbíró fejtett ki nagyobb tevékenységet. Eddig 130 tagot gyűjtöttek. Az alakuló gyűlésen Schmausz Endre nyug. főispán elnököl. Megválasztottak: Elnök dr. Dömötör Aladár. Női elnök özv. Dellin Frigyesné.

Monostorszeg. Reiter József, volt 48-as honvéd, községünk legidősebb polgára jan. 9-én halt meg 93 éves korában. Reiter mint 28 éves férfiú résztvett dicső szabadságharcunkban.

Hódság. Schwerer József tekintélyes polgár febr. 1-én tartotta 60 éves gyémántlakodalomát. Az áldást osztó pap lélekemelő beszédet intézett a szerencsés párhoz, kiket az Úristen hosszú és boldog élettel áldott meg. A község intelligenciája szívből gratulál a jubiláló párnak, mi látható nagy örömet szerzett nekik. Az egyházi áldás után a vendégsereg lakomához ült a boldog házaspár asztalához és víg kedvvel mulatott kedélyes módon. Emelte az ünnepélyt az, hogy

3 gyermeke, 16 unokája és 8 dédunokája szintén ott vigadott fesztelenül és örömtől duzzadó jókedvvel a fényes vendégsereg között.

Szentfülöp. Held Vendel szentfülöpi földbirtokos a vasuti töltés mellett lovát kantáron fogva vezette. Egy közeledő vonat zakatolásától a ló megijedt és fejenrúgta gazdáját, ki koponyatorést szenvedett és a helyszínen szörnyethalt.

Palánka. Végzetes tévedés. Stépity Angelina ópalánkai nyug. tanítónő és cselédje febr. 4-én végzetes tévedésnek esett áldozatul. A tanítónő ugyanis mindenféle pipere- és arcfestékeket sőt patkánymérget is árusított és valószínű, hogy a befőtthöz silycil helyett tévedésből arzennel adott vagy strichnin mérget, mert mikor vacsora után befőtött ettek, hirtelen oly nagy fokban léptek fel a mérgezési tünetek, hogy segítségért sem kiálthattak, hanem ott az asztal mellett össze-gubbaszkodva haltak meg. A szomszédság abból gyanította, hogy Stépityéknél baj történhetett, hogy az udvarában levő éhes sertések naphosz-takát visítottak, mire a lakást betörték és a találatokról nyomban jelentést tettek. A kiszállt járásbíró büntényre utaló nyomokat nem talált

Fősorozások a megyében:

Az apatini járásban: márc. 3, 4, 5, 6 és 7.
A zombori járásban: márc. 10, 11, 12, 13 és 14-én.
A bajai járásban: márc. 26, 27, 28 és 29.
A bácsalmási járásban: ápril 4, 5, 8, 9, 10 és 12-én.
A zsabylai járásban: márc. 1, 3, 4 és 5.
A titeli járásban: márc. 7, 8 és 10-én.
A kulai járásban: márc. 17, 18, 19, 26, 27, 28 és 29-én.
Az újvidéki járásban: márc. 31, ápril 1, 2, 3, 4 és 5-én.
A palánkai járásban: ápr. 8, 9, 10, 12 és 14.
A hódcsági járásban: ápril 16, 17, 18, 19, 21 és 22-én.
A topolyai járásban: márc. 17, 18, 19, 26, 27, 28, 29 és 31-én.
Zenta városnál: ápril 2, 3, 4, 5 és 7-én.
A zentai járásban: április 8, 9, 10, 12 és 14.
Magyarkanizsa városnál: ápril 16, 17 és 18.
Az óbécsei járásban: ápril 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28 és 29-én.

Hirek

A Kulai Dalárda jelmezestélye f. hó 3-án a kulai és vidéki közönség nagy részvétele mellett igen jól sikerült. Álarcos, jelmezes hölgyek ugyan kevesen voltak, de annál élénkebb volt irántuk az érdeklődés. Igen szép görög jelmezbe jelent meg dr. Göttche Frigyesné úrnő; Korbai Vilma úrnő (Kiskér) és Göttche Irma úrnő (Cservenka) festői cigányok voltak. — Megjelentek még a közel teljes kulai hölgytársaságon kívül: Dr. Récei Edéné úrnő leányával Sárival (Szabadka) és Hüttenberger Károlyné úrnő leányával Évikével (Torzsa). Vidéki urakat nagyobb számban láttunk és táncosokban nem volt hiány. A Dalárda előadásait az élénk és mozgalmás hangulat elnyomta. A farsang utolsó mulatsága kitünő hangulatban a reggeli órákig tartott.

A Kulai Dalárda február 3-án rendezett jelmezes farsangi dalestélyén a következő felülírtak voltak az egyetlentárba: Dr. Récei Ede 14 K, Mezey Zsigmond, tövisi Rácz György 10-10 K, dr. Kurcz Henrik 8 K, Kersch Mihály, Boberity Milán, Pollák Jakab, Knefely Nándor, Lowy Adolf 5-5 K, dr. Buday Pál, dr. König Soma, Korbai Pál (Kiskér) N.N. 4-4 K, Wighart Ernő 3 K, dr. Hokstok György, dr. Székely József, dr. Betsch Henrik, ifj. Becker Károly (Verbás) Jurszik János 2-2 K, Szilágyi Imre, Bauer János, Rumpf Pál, Knefely Géza, ifj. Schuch Károly, Mrgyanov Jęfta 1-1 K. Fogadják a nemes szívű urak ezúton a dalárda halás köszönetét.

Helyreigazítás. Mult számainkból a felülírtak sorából tévedésből kimaradt Kersch Mihály rk. plebános felülírtése, aki a Kath. Munkásegyletnek és az Ifjúsági Egyesületnek mulatságain 5-5 K-t adományozott, amit pótlólag köszönettel nyugtat a két Egyesület.

Nyugtázás. Az ipartestületi bálon túlfizettek: Schmidt Jakab vendéglős 3 K, Krámer Márton 2.40 K, Treuer József test. ptnok 2 K, Stancel Rezső 1.40 K, Glässer Lajos, Jakobb István 1.20-1.20 K, dr. N.N., Tex Ferenc, Buresák Gyula, Wighart Ede, Pojzl Istvánné 1-1 K, Polich Péter 60 f, ifj. Tex János 51 f, Gyurkovits József, Fárhas István 50-50 f, Hirschl Márk, Kühner Emil, Laudon Ferencz, Zimmermann Miklós, Schmidt Ferenc kőm. 40-40 f, Beret Antalné 30 f, Vetter János, Pálmai Károly, Kühner Károly, Mutsch István, Schuster Kálmán, König József ifj., Stéhl György, König Lőrinc 20-20 f, mely adományokért ezúton mond köszönetet az ipartestület elnöksége.

Két gyermek halála. Február 2-án d.u. Emsberger Adám kulai cipészsegéd Adám nevű 7éves és Stolz Lőrinc nevű 9éves mostohafia a csatornára mentek a meggyengült jégre csusz-kálni. A kis Adám csakhamar beszakadt, kinek segítségére sietett a mostohabátyja, de az is beszakadt és mindketten a vízbe fultak. A nagyobb fiút még aznap kivették a vízből, de a kis Adámot, aki a jég alá került, csakis másnap reggel találták meg. Február 4-én d.u. közös sírba temették a vigyázatlan testvéreket. Utolsó útjokra ugy a felnőttek, valamint iskolatársaik részvéte is elkísérte őket.

A Kulai Ipartestület február 16-án d. u. 3 órakor tartja évi rendes közgyűlését.

Cservenka. Egy Bezdánból származó 38 éves munkás, Deutsch Félix, ki az itteni cukorgyárnál volt alkalmazva, a m. héten a cservenkai kórházba került, hol dr. Fuchs Jenő közs. orvos kezelte. A tüdővésztes ember a kórházból megszökött, de a nagy hidegben csak a Welsch-féle szállásig jutott, hol összeesett. A béresek meleg szobába vitték, de egy félórával később már halott volt a szerencsétlen ember.

Ó- és Ujverbász.

Az ujverbászi kaszinó e hó 2-án tartotta évi rendes közgyűlését Mornau Jakab főg. tanár elnöke mellett. A megnyitó beszédében örömmel állapította meg, hogy a fásult közöny, mely a kaszinó közszellemét a mult évben megrontotta, helyet ad újra a békés egyetértésnek és kölcsönös megbecsülésnek és így remélhető, hogy a normális viszonyok az egyesületben ismét helyreállnak. A Kaszinónak jelenleg 111 tagja van. A Kaszinó élete az elmúlt évben határozottan élénkebb volt az előző évinél. Ami a felolvasási estélyeket illeti, amelyeket a Kaszinó néhány év óta a Szabad Lyceummal karöltve rendez, sajnálatlalt jelenti az elnök, hogy a közönség ezek iránt vajmi kevés érdeklődést tanúsított. Pedig a rendezőség minden erejével azon fáradozott, hogy a közönség általános művelődését előmozdítsa. A könyvtár 1927 kötetből áll.

Pechán József festőművész mástélszáz festménye a Stetzenbach-féle ház udvarában levő műtermében kiállításra kerül. Mindannyi művészi munka.

Pedagogus estély. Sikerült estély volt e hó 4-én, kedden este az ujverbászi Kaszinó termében. Mindkét község tanferfia, tanítónői gyűltek össze ez estélyen s barátságos, közös vacsora után zenekar hangjai mellett bizalmas, barátságos társaságban maradtak együtt a hajnali órákig. A közös vacsora alatt Blum Salamon, a helyi pedagogus kar legidősebb, tiszteletreméltó tagja, szép szavakban emelte ki a pedagogia magasztos feladatait s eltette a verbászi pedagogus kart.

Az ujverbászi Kaszinóban Nagy Károly főg. tanár tartott a m. héten felolvasást „Beszélő kövek” címen. Egy íróasztalon egymásmellette került egy márványkő és egy lávakő s elbeszéltek élettörténetüket. A lávakő elmondta, miképen jött elő a Vezuv izzó belsejéből. A márványkő azt mondja, hogy tömb alakjában került egy szobrász műtermébe, ahol a művész szobrot formált belőle. Pompejibe vitték. A Vezuv tüzes lávája a várost eltemette, de 1748-ban újra napvilágot látott s ekkor ő is, bár megrongált állapotban szintén előkerült a sötét börtönből, s most mint a hajdani szobor egy része foglalt helyet az íróasztalon. A közönség hatalmas tapsval honorálta az élvezetes előadást.

Tréfas táncokkal egybekötött bált rendez f. hó 15-én a Kereskedők és Iparosok Egyesülete.

Az UPE és VSC álarcos bálja m. szombat este igen jól sikerült. Igaz, hogy csak 3 jelmezes hölgy jelent meg, de ezek annál nagyobb figyelemben részesültek.

Topolya. Az iskolások köréből. Az újonnan rendszeresített 4 tanítói állás azon feltétellel és kikötéssel rendszeresített, hogy a tanítók fizetéséhez az állami hozzájárulás kieszközöltesék; ezirányban a szükséges lépések már megtették s a kérvény a kultusministeriumban van.

Kossuthfalva. Stemp Tóbiás 38. gyalogezredbeli közlegény a napokban megszökött ezredétől. Stempet Kossuthfalván elfogták s két csendőr Szabadkára kísérték.

A szabadkai ügyvédi kamara Ziprisz Oszkár dr. és Zavisits Milorád dr. ügyvédek Ujvidék, Dely István dr. ügyvédet Baja, Rasch József Károly dr. ügyvédet Zenta, Helvey Lajos dr. ügyvédet Topolya és Reich Zoltán dr. ügyvédet Csurug székhellyel az ügyvédek lajstromába felvette; Késmárky Béla dr. zombori ügyvédet elhalálózása folytán az ügyvédek lajstromából törölte s iródája részére gondnokká Buják József dr. zombori ügyvédet rendelte ki.

A sportklubok és a tanulóifjúság. Regi a panasz, hogy a testedző sportoknak túlságos kultiválása a tanulóifjúságot nagy mértékben elvonja iskolai tanulmányaitól; sőt a sportklubokban folyó élet és a szereplések még erkölcsi világát is veszélyeztetik. Ennek a bajnak orvoslására Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, amelyben megtiltja hogy a középiskolai tanulóifjúság a felnőttek torna-, atlétikai és sportegyesületeiben akár mint tagok, akár egyébként részt vegyenek, de egy-szörsmind gondoskodik róla, hogy a középiskolákban az ifjúság részére testgyakorló körök létesüljenek a tornatanárok és tanítók felügyelete alatt.

Magyarkanizsa 4 év előtt lett rendezett tanácsu várossá. Már a második évben mozgalom indult meg Magyarkanizsának nagyközönségge való visszafejlesztése iránt, mert a költségeket túlsoknak találták. A visszafejlődés végett aláírásokat gyűjtöttek és azt a legutóbbi közgyűlés elé terjesztették. A közgyűlés szótöbbséggel elhatározta a visszafejlődést. A tisztii ügyész a határozatot megfelelebbezte.

Zenta város leégett székháza helyett közel egymillió költséggel, egy fővárosi építész tervei alapján új székházat épített. A munkát már el is kezdték, de Seile Antal vállalkozó ellen egyik hitelezője csődöt kért s így a munka szünetel.

Közgazdaság

Bácsbodrog vármegye gazdasági egyesülete

336 sz. 913

Zombor, 1913. február 4.

Értesítés.

Gádon február 12-én szerdán reggel 8 órakor **bikavásár** lesz, amelyen mintegy 80 drb tenyészbika lesz bemutatva. Ezalkalommal ottani gazdakörünk anyagi és erkölcsi támogatásával

bikadijazást rendezünk. Délben a gazdakörben társasbéd. Jelentkezések Jung Jakab gazdaköri elnök címére február 10-ig küldendők be.

Felkérjük a piros-tarka szarvasmarha tenyésztes iránt érdeklődő összes tagjainkat, sziveskedjenek a díjazáson megjelenve tapasztalataikat gyarapítani. Gádornak a Bácskában a legfejlettebb szarvasmarha tenyésztese van.

Az osztrák-magyar bank mult éve.

Az osztrák-magyar bank az elmúlt évben valóságos rekordot ért el: 40 millió K tisztá nyereséget, melyből a magyar állam részesedésében 10 millió 156,920 Kt, az osztrák kincstár pedig 8 millió 118,633 Kt kap.

Alanti táblázat felvilágosítást nyújt az osztr. magyar bank legutóbbi négy esztendőjének fejlődéséről:

Év	Brutto jövedelem	Nyereség	Nyereségből a magy. és osztr. kincstár részesedése
	millió K	millió K	millió K
1909	18,5	17 —	9,8
1910	25,3	21,1	6, —
1911	34,5	29,5	11,3
1912	54,2	40, —	18,2

A rendkívül válságos 1912. évben az osztr. magyar bankkal szemben óriási igényekkel lépett fel a magyar pénzügy és most tünt ki igazán, hogy hatalmas jegybankunk feladata magaslatán áll, mely a legkritikusabb időkben leghatalmasabb támasza a magyar közgazdasági életnek!

A bankjegytorgalom 275 millióval, a lombard 197 millióval emelkedett az 1912. évben!

Az óriási forgalom lebonyolítása Magyarországon 41 fióktintzet és 102 bank mellékhely útján történik.

Az osztrák-magyar bank vezértitkára Pranger, még a krízis előtt felemelte intő szavát, de már nem segíthetett; az általános deroute bekövetkezett; de ekkor a bank teljes erejével neki feküdt a szanalásnak; bátorítás, tanács, itt nem voltak elegendők; itt tenni, kockáztatni és habozás nélkül adni kellett, hogy az ország pénzügyét egyensúlyban lehessen tartani és hogy ne következék be — a katasztrófa.

Az osztrák-magyar bankra nézve fenyves eredménnyel végződött a válságos esztendő, de hazánk közgazdaságának oly életbevágó, rendkívüli szolgálatokat tett a közös jegybank, hogy ezt az eredményt senkisémm írhatja a bank rovására, mely igazi tűzpróbát állt ki az 1912. esztendőben!

Értéktözsde

Budapest, 1913. febr. 8.

A Központi Merkur banküzlet AUER DEZSŐ Budapest V. Kálmán-utca 24. jelentése:

Az újra kitört háboru a tözsde szilárd irányzatát nem tudta kedvezőtlenül befolyásolni, mert számolnak avval a körülménnyel, hogy ez a háboru gyors befejezést nyer és akkor az összes ellentétek kiegyenlítése nyernek, e tekintetben nagy jelentőséget tulajdonítanak királyunknak a carhoz intézett keziratának. Nagy keresletnek örvendtek a magyar hitel részvények, mert a holnap megjelenő évi zárlat nagyon fenyvesnek ígérkezik, szilárdak a Ganz-Danubius, magyar villamosági, Atlantika tengerhajózási és közuti részvények. A jelenlegi időpontot nagyon alkalmasnak tartjuk egyes részvények bevásárlására s erre vonatkozó ajánlatokkal szivesen szolgálunk.

4 százalékos magyar koronajáradék	84,30
Magyar hitel részvény	818,50
Magyar bank és kereskedelmi r.	575, —
Magyar jelzálog bank részv.	432, —
Pesti magyar kereskedelmi bank r.	3740, —
Bpest közuti vas-t részvény	684, —
Bpest városi vasút	373, —
Salgótarjáni köszen	767, —
Rimamurányi vasúti	711, —
Ganz-Danubius gépgyár	3480, —

PBESTEN	GABONAÁRAK	KULAN
Buza —	11.71	Buza — 10.30
Zab —	10.42	Zab — 9.20
Tengeri —	7.74	Tengeri — 6.30

Tápláló — egészséges — olcsó
Gyermekeknek a legjobb

Hungaria Kendergyár Részv.-Társ. Ujverbász

Mérlegszámla az 1912. üzleti évről

Vagyon		Teher	
Ingtatlan	95427 15	Részvénytőke	1600000 —
Felszerelések	1099613 66	Hitelezők	461276 31
Árukészlet	339931 76	Nyereség	135503 01
Adósok	601993 49		
Óvadék	9715 —		
Pénztári készlet	1275 68		
Átmeneti tételek	48822 58		
	K 2196779 32		K 2196779 32

Eredmény számla

Veszteség		Nyereség	
Előhozát 1911. évről	1563 20	Nyereség áru számlán	316614 17
Fizetések	26499 67		
Munkabérek	74662 77		
Kamatok	17719 63		
Üzem költségek	27864 07		
Üzleti költségek	32801 82		
Nyereség	135503 01		
	K 316614 17		K 316614 17

Az igazgatóság:

Weiner Sándor sk. Schwartz Alfréd sk. Morvay Izsó sk. Gerő Ármin sk. Lányi Mór sk. Szász Ernő sk.
igazg. elnök

A felügyelő bizottság:

Dr. Lamberger József sk. Gellért Arnold sk. Kotányi Rezső sk. Liebmann Adolf sk.

Ujverbász, 1913. január 25.

245 sz. 1913

Pályázati hirdetmény.

Bácsfeketehegy községben lemondás folytán megürült gyalogrendőri állásra pályázatot hirdetek. Pályázati kérvények 1913 február 15. napjának d.u. 5 órájáig alulírott község előljáróságánál nyújtandók be.

Javadalmazás évi 600 K készpénz, ingyen ruházat és felszerelés. Csak vidékiek pályázhatnak.

Bácsfeketehegy, 1913 január 31.

Kozma Dezső
közs. jegyző

GOZMOSÓ

KULA a jbiróság átellenében

Legfinomabb angol varrott amerikai
valamint férfi és női lakk és fehér CIPŐK

Barna bagaria bőrkamaslik és fekete bőrkamaslik
különböző formákban kaphatók

ifju Kovács J. I. cégnél Kula (bérpalota)

Saját készítményű és gyári cipők raktára
Mindenféle férfi, női és leány lázi komótipők raktára

Elegáns férfiruhák

átmeneti kabátok angol télikabátok
kizárólag mérték szerint finom kiviteiben készülnek
ifju Abel József angolszabónál Kulán

Hirdetmény.

1913. március hó 1-én d. e. 9 órakor Siklóson a kir. járásbíróóság épületében bírói árverésen eladatik a sámodi határban (Baranya vármegye) fekvő és 428 kat. hold földből álló Szekerek pusztája a rajta lévő gazdasági épületekkel együtt.

A vételárba a vevő beszámíthatja a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank javára bekebelezett két rendbeli törlesztéses kölcsönt: körülbelül 200ezer K összegben és másodhelyen is megtarthat körülbelül 80ezer K váltókölcsönt.

Bánatpénzre 38ezer K szükséges.

Közelebbi fölvilágosítást szívesen ad

KANYÓ JÓZSEF

földbirtokos, Kula (Bácsmegeye)

Eladó házhelyek és szőlőparcellák

A Mokry szőlő Kulán

200—400⁰ telkekre parcellázva, eladó.

A telek ára ölenkint 4 K-tól 6 K-ig.

Parcellázási terv megtekinthető a helyszínen

Részletfizetésre is.

Tex János és fiai épület és bútorasztalosok

KULA Deák Ferenc utca 1336

Készítenek háló, ebédlő, uriszoba, könyvtár-szekrény, üzleti ábrányokat stb.

Rajzokkal és árajánlattal szívesen szolgálnak.

Ló-árverés!

Machmer János

puszta Rastovac-on

u. p.: Orahovica (Slavonia)

vasútállomás: Zdenci

a birtok elparcellázása folytán

1913. február hó 16-án d.e. 9 órakor nyilvános eladásra kerül:

1 drb 5 éves vörösderecs „Percheron“ hidegvérű fedező mén (Pedigree-s, csikó korában beszerezett: Gróf Eltz vukovári urad. méneséből)

1 drb 4 éves s. pej angol félvér mén csikó, (báró Rédl rasztinai méneséből)

10 drb különböző koru Muraközi hidegvérű paripa

4 drb különböző koru angol félvér paripa

14 drb különböző koru angol félvér kanca

4 drb 4 éves angol félvér kancacsikó (behajtva)

1 drb 4 éves muraközi kancacsikó (behajtva)

13 drb különböző koru angol félvér Percheron kereszt. kancacsikó

10 drb különböző koru angol félvér Percheron kereszt. ppa csikó.

Ezenkívül eladásra kerül:

a növendék marha és sertés állomány, gazdasági gépek, kocsik, ekék stb.

Felentkeső vevőknek

kocsi állíttatik fenti állomáshoz.